

20 LAT ROZWOJU SZKOLNICTWA NIEPUBLICZNEGO W POLSCE

© A. Zaręba, 2011

Ostatnie dwie dekady to morze zmian dla polskiego szkolnictwa. Do 1991r. państwo miało monopol na kształcenie wyższe. Od 7 września weszła w życie ustawa, która zezwalała na tworzenie niepublicznych uczelni na terenie Polski. Rewolucyjna zmiana sprawiła, że osoba fizyczna lub osoba prawna mogły założyć uczelnię niepaństwową na podstawie zezwolenia udzielonego przez Ministra Edukacji Narodowej, po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. W 1997r. Sejm przyjął ustawę o wyższych szkołach zawodowych, która ujedynoliciła warunki funkcjonowania uczelni. Od tej pory studenci mieli zagwarantowane, m.in. 2200 godzin zajęć dydaktycznych i 15 tygodni praktyki zawodowej. Kolejne znaczące zmiany pojawiły się 20 lipca 2001r. wraz z nowelizacją ustawy o szkolnictwie wyższym. Najważniejsze zapisy dotyczyły powołania Państwowej Komisji Akredytacyjnej, stworzenia uczelniom zawodowym możliwości ubiegania się o prowadzenie studiów magisterskich wraz z organizacją jednostek zamiejscowych oraz decyzji o tym, że warunki utworzenia kierunku studiów, ich nazw oraz standardów kształcenia określa minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego. Dokładne zasady funkcjonowania szkół wyższych publicznych i niepublicznych określała ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym przyjęta przez Sejm 27 lipca 2005r. Uczelnie zostały podzielone na akademickie oraz zawodowe (uczelnie prowadzące studia licencjackie lub inżynierskie oraz studia magisterskie nieposiadające uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora). Jest to istotna zmiana w stosunku do poprzednich przepisów, według których do uczelni zawodowych zaliczały się te uczelnie, które kształciły studentów wyłącznie na poziomie studiów licencjackich lub inżynierskich. Ostatnia nowelizacja została przyjęta 18 marca 2011r. Zawiera reformę systemu nauczania, wprowadza model finansowania uczelni uzależniony od jakości kształcenia, połączenie świata nauki z rynkiem pracy oraz uproszczenie ścieżki kariery w szkolnictwie. Jedną z najistotniejszych zmian okazało się wprowadzenie opłat za drugi kierunek studiów.

Rozwój polskiego szkolnictwa niepublicznego to duży sukces transformacji ustrojowej kraju.

W Polsce istnieje obecnie 320 uczelni niepublicznych, w których kształcą się 580 tysięcy studentów. Jest to jedna trzecia żaków w całym kraju. Na studiach magisterskich naukę pobiera blisko 130 tysięcy studentów, w tym 19 tysięcy na studiach stacjonarnych. Tylko w roku akademickim 2010/2011 uczelnie niepubliczne przyjęły 168 394 studentów.

Potentatem wśród polskich uczelni niepublicznych jest Społeczna Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania. Z danych Departamentu Nadzoru i Organizacji Szkolnictwa Wyższego MNiSW w Warszawie, z dn. 22 grudnia 2010r. wynika, że SWSPIZ jest najczęściej wybieraną uczelnią niepubliczną w Polsce wg. ogólnej liczby kandydatów na studia pierwszego stopnia i jednolite studia magisterskie. Placówka działa na podstawie decyzji Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 19 grudnia 1994 r. Sukcesywnie wprowadza kolejne kierunki i otwiera ośrodki zamiejscowe. Również Polonia w Wielkiej Brytanii, Francji oraz Irlandii coraz częściej wybiera uczelnie polskojęzyczne.

Skutkiem zachodzących przemian oraz nowelizacji aktów prawnych jest finansowanie szkół wyższych zarówno ze środków publicznych jak i prywatnych. Rządowa pomoc umożliwia kształcenie i realizację prac badawczych. Od 2008 roku, w specjalnie przygotowanym programie, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego składa zamówienie na te specjalizacje, których absolwenci są najbardziej poszukiwani na rynku pracy. Studenci mogą więc zapisywać się na kierunki, po których mogą znaleźć dobrze płatną i pożądaną pracę. **Kierunki zamawiane** są kluczowym elementem dla strategii rozwoju gospodarczego kraju. **Społeczna Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania w Łodzi jest liderem w wygrywaniu projektów.** Wśród wszystkich szkół, które zgłosiły się w tym roku do konkursu resort nauki wyłonił 28 najlepszych polskich uczelni, w tym tylko trzy niepubliczne placówki. Jedną wyróżnioną uczelnią w województwie łódzkim została Społeczna Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i

Zarządzania.

Uczelnia otrzymała blisko 7 mln zł na rozwój kierunku Informatyka. Kwota 3 600 000zł zostanie przekazana na stypendia motywacyjne dla najzdolniejszych studentów SWSPiZ, którzy będą mogli dostać nawet tysiąc złotych miesięcznie.

W tym roku do ministerstwa wpłynęło aż 228 wniosków, jednak dofinansowanie uzyskało tylko 39 najwyżej ocenionych projektów z 28 polskich uczelni. Do placówek w całym kraju trafi łącznie 200 mln zł.

Ambicje polskich zaków, którzy planują swoją przyszłość zawodową poza granicami kraju, są tak wysokie, że to międzynarodowe uczelnie otwierają swoje oddziały w Polsce. W roku akademickim 2010/2011 w uczelniach niepublicznych studiowało 6254 obcokrajowców. Studenci coraz częściej decydują się na studia MBA, podyplomowe i magisterskie, kończące się otrzymaniem tytułu Master, nadawanym przez Clark University. Pobieranie nauki w języku angielskim, kontakt z wykładowcami prestiżowej uczelni i amerykański sposób prowadzenia zajęć przekładają się na zdobycie praktycznych umiejętności z dziedziny komunikacji, zarządzania, marketingu oraz pozyskania doświadczenia w pracy zespołowej.

W zależności od wybranego programu realizacja studiów trwa 12 lub 24 miesiące. Zajęcia odbywają się w trybie zaocznym (zjazdy weekendowe). Każdy student ma możliwość realizacji dwóch ostatnich semestrów w USA i wzięcia udziału w programie praktyk w amerykańskiej firmie. Studenci uczestniczą jednocześnie w intensywnym kursie językowym.

Uczelnie niepubliczne wykorzystują nowe rozwiązania i jako pierwsze wdrażają nowoczesne technologie. W ten sposób ponad 5 lat temu utworzono system kształcenia przez Internet.

Polska Akademia Otwarta została utworzona Uchwałą Senatu z dnia 5.03.2007r. jako ogólnouczelniana jednostka. Naukę pobiera obecnie 632 studentów na trzech kierunkach: Zarządzanie, Pedagogika, Stosunki Międzynarodowe. Certyfikowani wykładowcy wykształcili już ponad stu absolwentów. Słuchacze, którzy przechodzą naukę trybem blended learning twierdzą zgodnie, że poziom studiów jest tak samo wysoki jak na studiach stacjonarnych. Nie wystarczy przesyłanie notatek przez Internet żeby zaliczyć rok. Renata Figlewicz, szefowa projektu, przedstawia sposób funkcjonowania e-learningu w Polskiej Akademii Otwartej:

Każdy student otrzymuje indywidualne, wygenerowane hasło i login które umożliwiają dostęp do treści edukacyjnych zamieszczonych w Internecie. Studenci systemu e-learningowego mają obowiązek logowania się na platformie internetowej i brania czynnego udziału w zajęciach. Praca na forach jest przez wykładowców oceniana i odpowiednio punktowana.

Studenci pobierają naukę wirtualnie, jednak w celu zaliczenia przedmiotu muszą zgłosić się do ośrodka szkoleniowego i zdać realny egzamin. PAO wdraża program kształcenia na studiach niestacjonarnych (magisterskich, licencjackich, inżynierskich, podyplomowych) oraz programy kursów dostępnych przez Internet. Polska Akademia Otwarta otwiera swoje wydziały na terenie Polski, Wielkiej Brytanii, Francji oraz Irlandii.

Dwadzieścia lat rozwoju uczelni niepublicznych w Polsce to historia przełamania monopolu państwa na kształcenie wyższe. Jedną z głównych zasług uczelni niepublicznych jest stworzenie alternatywy dla dotychczasowego systemu nauczania oraz udostępnienie możliwości kształcenia praktycznego. Od 1991r. mury uczelni niepublicznych opuściło już blisko 1 mln 600 tysięcy absolwentów.